

KS. MICHAŁ KLEMENTOWICZ
Instytut Liturgiki i Homiletyki KUL

DOI: <http://dx.doi.org/10.18290/rt.2016.63.12-12>

SPRAWOZDANIE Z KONFERENCJI NAUKOWEJ
PT. „DYREKTORIUM HOMILETYCZNE
– REWOLUCJA CZY ECHO SOBORU?”
Lublin, 26 kwietnia 2016 roku

„*Dyktorium homiletyczne – rewolucja czy echo Soboru?*” – pod takim hasłem pracownicy oraz doktoranci Instytutu Liturgiki i Homiletyki KUL (dalej jako ILiH KUL) zorganizowali symposium poświęcone zaprezentowanemu w 2015 r. dokumentowi Kongregacji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów dotyczącemu przepowiadania słowa Bożego w Kościele.

Konferencja odbyła się 26 kwietnia 2016 r. na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II. Wprowadzeniem do symposium była Eucharystia, podczas której homilię wygłosił kierownik Katedry Homiletyki KUL – ks. prof. dr hab. Stanisław Dyk. Otwarcia konferencji dokonał Dyrektor ILiH KUL – prof. dr hab. Bogusław Migut. W swoim wprowadzeniu nie tylko dokonał ogólnej charakterystyki dokumentu będącego przedmiotem refleksji podczas symposium, ale wskazał także implikacje dotyczące wydania ważnego dla przepowiadania dokumentu.

Program całego symposium podzielony został na dwie główne części. Pierwszą z nich (panel przedpołudniowy) stanowiły wystąpienia pracowników ILiH KUL oraz zaproszonych gości. Podczas drugiej części symposium (panel popołudniowy) mogliśmy wysłuchać wystąpień doktorantów – studentów KUL-u oraz przybyłych z różnych ośrodków naukowych w Polsce gości, m.in. z Poznania, Warszawy czy Opola.

Panel przedpołudniowy składał się z trzech wystąpień. Pierwszy wykład ks. prof. Stanisława Dyka, zatytułowany *Homilia: synteza teologii w służbie sprawowanego misterium*, został poświęcony zagadnieniu przepowiadania w jego trzech podstawowych wymiarach. Profesor Dyk podkreślił – po pierwsze – wymiar homilii, która odsłania w ciągu roku liturgicznego Misterium Jezusa. Po drugie – zwrócił uwagę na to, że homilia jest typem teologii, w której następuje autentyczna więź z Bogiem, po trzecie zaś – określił homilię jako syntezę teologiczną, która łączy słowo, celebrację oraz ludzkie życie. Drugim z prelegentów był ks. prof. dr hab. Andrzej Żądło (UŚ w Katowicach). W wystąpieniu, pt. *Budowanie homilii na bazie tekstów euchologijnych Mszy św.*, autor zwrócił uwagę na możliwość skonstruowania przepowiadania w oparciu o wykorzystanie metod analizy diachronicznej oraz synchronicznej tekstów euchologijnych zamieszczonych w Mszałe. Trzecim prelegentem był ks. dr Andrzej Megger (KUL), który swój referat, pt. *Kryteria interpretacji czytań w Lek-*

cjonarzu mszalnym, poświęcił szczegółowym zasadom harmonizacyjnym tekstów przeznaczonych do celebracji liturgicznej. Wystąpienia po krótkiej przerwie zainicjował ks. dr Michał Dąbrówka (KUL), który w wypowiedzi na temat *Latreutycznego wymiaru homilii* omówił tzw. wznoszący wymiar przepowiadania słowa Bożego. Kolejne wystąpienie – ks. dr Rafała Kowalskiego (PWT we Wrocławiu) – pt. „Zaprościć innych na kregle”. *Wspólnotwórczy charakter homilii w świetle „Dyrektorium homiletycznego”* zostało skonstruowane na zasadzie analogii. Autor odniósł się w nim do socjologicznej koncepcji Roberta Pulmana w jego badaniach nad fenomenem tworzenia wspólnoty w oparciu o jednoczącą ich grę. Koncepcję socjologiczną ks. Kowalski odniósł następnie do wspólnotwórczego charakteru przepowiadania. Ostatnim wystąpieniem w panelu przedpołudniowym był wykład ks. dr. Tomasza Lisieckiego (KUL) pt. *Psalm responsoryjny integralną częścią liturgii słowa*. W swoim referacie autor zwrócił uwagę zarówno na elementy normatywne dotyczące możliwości wykorzystania psalmu, jak również na elementy praktyczne związane z jego zastosowaniem w liturgii. Całość pierwszej części została podsumowana przez dyskusję, którą moderował ks. dr Michał Klementowicz (KUL).

Drugą część sympozjum (panel popołudniowy) tworzyły wystąpienia doktorantów z różnych ośrodków akademickich. Panel, w łącznej liczbie 16 wystąpień, został podzielony na trzy następujące po sobie sekcje, z których każda zakończona była dyskusją. Sekcję pierwszą stworzyło pięciu prelegentów. Pierwszym z nich był ks. Paweł Kilimnik (KUL), który przedstawił zagadnienie pt. *Przepowiadanie Chrystusa – prawzoru człowieka*. Drugi wykład, autorstwa ks. Remigiusza Malewicza (KUL), skoncentrowany został wokół zagadnienia podmiotu przepowiadania (*Kto głosi? Podmiot przepowiadania w kontekście liturgicznej natury homilii*). Ksiądz Michał Orzoła SAC (KUL) w swoim wystąpieniu podjął próbę dookreślenia znaczenia homilii (*Czym homilia nie jest?*). Wykład Katarzyny Mich (UKSW w Warszawie), zatytułowany *Homilia jako akt liturgiczny – problem listów pasterskich*, stał się okazją do refleksji nad szczególną formą nauczania, jaką stanowią listy biskupów skierowane do wiernych. Ostatnie wystąpienie w pierwszej części przygotowała Marta Sienkiewicz (UAM w Poznaniu), która swoją wypowiedź zatytułowała *Homilia współczesnego księdza. Werbalna miazdźca czy uzdrawianie chrześcijańskiego serca?*

Drugą sekcję otworzyło wystąpienie Andrzeja Agapowa (KUL), który przedstawił zagadnienie pt. *Liturgia uprzywilejowaną przestrzenią słowa Bożego w świetle adhortacji apostolskiej papieża Benedykta XVI „Verbum Domini”*. Druga prelegentka - Joanna Łastowska (KUL) – zajęła się tematem *Bogactwa celebracji liturgicznej w przepowiadaniu na przykładzie „niedzieli Miłosierdzia” oraz Mszy wotywniej o Miłosierdziu Bożym*. Trzeci referat, autorstwa ks. Mariusza Szypy (KUL), został poświęcony zagadnieniu *Homilii w celebracji sakramentów poza Mszą św.* W sekcji drugiej znalazły się także wystąpienia Ireneusza Słomy (KUL) – *Oreddie, głoszący i odbiorca w świetle „Jezusa z Nazaretu” Josepha Ratzingera*, Michała Zborowskiego (KUL) – *„Jezus Panem” w homiliach o. Raniero Cantalamessy OFM Cap* oraz Klaudii Steć (UMCS Lublin), która wygłosiła referat na temat *Jana Marii Vianney – kaznodziei z Ars*.

Ostatnią, trzecią sekcję w panelu popołudniowym, tworzyło sześć wystąpień. W pierwszym Piotr Wajs (UO) podjął temat *Polskojęzycznych publikacji homilii*

w serwisie YouTube jako XXI-wiecznych zbiorów homiletycznych. Drugi z prelegentów – Mateusz Pietrzak (UPJP2 w Krakowie) – przedstawił głos w dyskusji na temat *Fenomeny rekolekcji internetowych na podstawie działalności o. Adama Szustaka OP*. Trzecie z wystąpień, pt. *E- kaznodziejstwo – szansa czy zagrożenie?*, pozwoliło autorowi – Damianowi Burdzaniowi (KUL) – odnieść się do fenomenu słowa Bożego komunikowanego w Internecie. W trzeciej sekcji znalazły się ponadto wystąpienia Beaty Marii Kornilowicz (KUL), pt. *Środki społecznego przekazu w służbie Bogu i Kościołowi*, Aleny Androsik (KUL) – „*Dyrektorium homiletyczne*” czytane przez teologa-moralistę oraz Dawida Mielnika (KUL) – *Kaznodziejstwo z najwyższej półki, czyli o sposobie mówienia kazań według wytycznych V Soboru Laterańskiego*.

Podsumowaniem wszystkich trzech sekcji w panelu popołudniowym (studencko-doktoranckim) była dyskusja moderowana po zakończeniu każdej z wymienionych części. W sekcji pierwszej dyskusję poprowadził ks. Mariusz Szypa, w drugiej ks. Paweł Kilimnik, natomiast dyskusję w trzeciej sekcji moderowała Joanna Łastowska. Pytania koncentrowały się na wielu zagadnieniach. Dotyczyły zarówno elementów materialnych związanych z głoszeniem słowa Bożego, takich jak poprawność jego aktualizacji czy umiejscowienie przepowiadania w kontekście liturgicznym, jak również podejmowały zagadnienia dotyczące kwestii formalnych, takich jak m.in. możliwość posługiwania się technikami masowego porozumiewania się w kontekście e-kaznodziejstwa.